

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

13 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Petru Ursache,

Judecători – Ghenadie Nicolaev, Vladimir Timofti, Nadejda Toma, Petru Moraru
a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de avocatul Valeriu Gîscă
în numele inculpaților Prisacari Andrei și Prisacari Inga, prin care se solicită casarea
sentinței Judecătoriei Criuleni din 23 decembrie 2015 și deciziei Colegiului penal al
Curții de Apel Chișinău din 29 februarie 2016, în cauza penală în privința lui

*Prisacari Andrei Iuri, născut la 05 decembrie
1986, originar din r-nul Drochia, s. Sofia,
domiciliat în mun. Chișinău, str. Cetatea Albă
141, ap. 6*

*Prisacari Inga Mihail, născută la 31 iulie
1987, originară din r-nul Drochia,
domiciliată în mun. Chișinău, str. Cetatea
Albă 141, ap. 6.*

Termenul de examinare a cauzei:

- 1. 24.12.2014-23.12.2015 (prima instanță)*
- 2. 22.01.2016-29.02.2016 (instanța de apel)*
- 3. 16.05.2016-13.09.2016 (instanța de recurs)*

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Criuleni din 23 decembrie 2015, au fost recunoscuți
vinovați și condamnați:

- Prisacari Andrei Iuri, în baza art. 187 alin. (2) lit. b), f) Cod penal, la 5 ani
închisoare, fără amendă, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un
termen de probă de 2 ani, conform art. 90 Cod penal;

- Prisacari Inga Mihail, în baza art. 187 alin. (2) lit. b), f) Cod penal, la 5 ani
închisoare, fără amendă, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un
termen de probă de 1 an, conform art. 90 Cod penal.

Prin aceeași sentință a fost condamnat și Bețivu Vitalie Sergiu, în privința căruia nu a fost declarat recurs.

2. Potrivit sentinței s-a stabilit că inculpatul Prisacari Andrei, la data de 14 august 2014, aproximativ la ora 14:00, împreună și după o înțelegere prealabilă cu inculpații Prisacari Inga și Bețivu Vitalie, aflându-se pe traseul Criuleni-Chișinău, în apropierea satului Cruglic, raionul Criuleni, având scopul sustragerii deschise a bunurilor altei persoane, în timp ce Cucu Andrei se deplasa spre automobilul tatălui său, Cucu Mihail, pentru a restitui diferența de bani achitată de către inculpata Prisacari Inga pentru procurarea de la ei a unui pepene verde și unui pepene galben, în mod deschis au sustras din grămada de pepeni ce aparținea lui Cucu Mihail, trei pepeni verzi cu greutatea totală de 14,7 kg, la prețul de 5 lei pentru 1 kg, în sumă de 73,5 lei și un pepene galben cu greutatea de 5 kg, la prețul de 8 lei pentru 1 kg, în sumă de 40 lei, apoi încărcând pepenii în automobilul de model "Ford Focus" cu n/î C KK 415, la volanul căruia se afla Prisacari Andrei, au părăsit locul infracțiunii, iar la cerințele lui Cucu Mihail de a stopa și de a restitui pepenii, inculpații nu au reacționat, deplasându-se spre orașul Chișinău, astfel cauzându-i părții vătămate o daună materială în sumă totală de 113,5 lei.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocat în numele inculpaților Prisacari Andrei și Prisacari Inga, care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare a inculpaților, din motiv că fapta inculpaților nu întrunește elementele infracțiunii imputate.

În motivarea cererii apelantului a invocat următoarele:

- atât în cadrul urmăririi penale, cât și la etapa dezbaterilor judiciare la judecarea cauzei în primă instanță, inculpații Prisacari Andrei și Prisacari Inga au declarat că nu au știut despre faptul că Bețivu Vitalii a sustras trei pepeni verzi, și au aflat despre aceasta numai după ce au plecat de la locul incidentului, fapt confirmat de către Bețivu Vitalie, care în cadrul dezbaterilor judiciare a declarat că a sustras din grămadă 3 pepeni, pe care i-a pus pe podea, din spatele banchetei pe care ședea Prisacari Inga, acoperindu-i cu o haină, fiind sigur că nu-l vede nimeni; Bețivu Vitalie a afirmat că Prisacari Andrei și Prisacari Inga nu au văzut acest moment, deoarece Prisacari Inga stătea cu spatele la el, iar Prisacari Andrei era de cealaltă parte a automobilului și vroia să urce;

- instanța a dat o apreciere eronată probelor, declarațiile inculpatului Bețivu Vitalie, ale părții vătămate Cucu Mihail și ale martorului minor Cucu Andrei combat învinuirea adusă inculpaților Prisacari Andrei și Prisacari Inga, deoarece aceștia au declarat că soții Prisacari nu au văzut momentul comiterii jafului de către Bețivu Vitalie.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 februarie 2016, pronunțată integral la 11 aprilie 2016, a fost admis parțial apelul declarat, casată

sentința și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, conform căreia:

- Prisacari Andrei Iuri a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 187 alin. (2) lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa de 5 ani închisoare, fără amendă, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 1 an, conform art. 90 Cod penal;

- Prisacari Inga Mihail a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art. 187 alin. (2) lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa de 5 ani închisoare, fără amendă, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 1 an, conform art. 90 Cod penal.

Prin aceeași decizie a fost condamnat și Bețivu Vitalie Sergiu, în privința căruia nu a fost declarat recurs.

4.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a reținut că versiunea susținută de inculpații Prisacari Andrei și Prisacari Inga, precum că nu au știut despre faptul că Bețivu Vitalie a sustras trei pepeni verzi și au aflat despre aceasta numai după ce au plecat de la locul incidentului, urmează a fi apreciată critic, or inculpații au încercat să prezinte o stare de fapt ireală și neplauzibilă, care să le atenueze răspunderea penală, iar vinovăția acestora se confirmă prin probe pertinente, concludente, utile și veridice, care au fost puse la baza condamnării, și anume prin:

- declarațiile părții vătămate Cucu M. și ale martorului minor Cucu A.;
- plângerea părții vătămate Cucu M. din 14.08.2014 (f.d. 7);
- procesele-verbale de cercetare la fața locului din 14.08.2014, cu tabelul fotografic (f.d. 8-11, 17-19);
- procesul-verbal de ridicare din 24.09.2014, cu tabel fotografic (f.d. 66-68).

Cu referire la încadrarea juridică a acțiunilor inculpaților, instanța de apel a constatat că instanța de fond și-a motivat concluzia privind prezența în acțiunile inculpaților a semnelor calificative – cauzarea de daune în proporții considerabile – doar reieșind din cele declarate de către partea vătămată Cucu M., precum că prejudiciul cauzat lui este unul considerabil.

Astfel, instanța de apel a reținut că în cursul judecării cauzei nu au fost constatate careva date (în afară de declarațiile părții vătămate), ce să elucideze criteriile cuprinse în conținutul art. 126 Cod penal. Nu au fost prezentate date privind atât veniturile atât a părții vătămate, cât și a altor membri ai familiei sale, nu au fost prezentate date privind starea materială a părții vătămate, din care ar rezulta că bunurile sustrate au influențat esențial starea materială a acesteia.

Sub aspectul celor invocate, instanța de apel a conchis de a exclude din învinuirea înaintată inculpaților semnul calificativ - cauzarea de daune în proporții considerabile.

Cu privire la criticile invocate de apelant referitor la aprecierea probelor de către prima instanță, instanța de apel a reținut că acestea nu sunt întemeiate, deoarece

declarațiile inculpaților Prisacari Andrei și Prisacari Inga nu sunt susținute de alte probe. Solicitarea de achitare a inculpaților reieșind din declarațiile inculpatului Bețivu Vitalie nu putea fi acceptată, deoarece nici declarațiile acestuia nu și-au găsit confirmare, formulând o versiune invocată în scop de apărare, chiar dacă în cadrul urmăririi penale inculpatul Bețivu Vitalie și-a recunoscut vinovăția în comiterea infracțiunii incriminate.

Totodată, instanța de apel a reținut că intenția inculpaților de a sustrage bunurile părții vătămate rezulta și din comportamentul post-infracțional, deoarece din declarațiile inculpaților s-a constatat cu certitudine că aceștia au văzut cum partea vătămată Cucu M. alerga spre automobilul în care se aflau, strigând cu cerința de a întoarce pepenii sustrași, însă aceștia nu au reacționat, nu au rămas pe loc pentru a restitui bunurile, ci au urcat în automobil și au plecat de la punctul de comercializare, fiind semnificativ și faptul că pepenii sustrași nu au fost restituiți părții vătămate nici atunci când inculpații au văzut că sunt urmași de automobilul părții vătămate, care le semnaliza să stopeze.

La individualizarea pedepsei inculpaților, instanța de apel a menționat că va acorda deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 75 Cod penal, luând în considerație gradul pericolului social al infracțiunii comise, că infracțiunea imputată inculpaților face parte din categoria celor grave, fiind comisă din intenție, de personalitatea inculpaților, care nu se află la evidența medicului psihiatru sau narcolog, de circumstanțele atenuante în privința lui Prisacari Andrei și Prisacari Inga – lipsa antecedentelor penale, caracteristica pozitivă la locul de trai, prezența la întreținere a unui copil minor și de lipsa circumstanțelor agravante în privința inculpaților.

În urma celor constatate, instanța de apel a conchis de a stabili inculpaților pedeapsa privativă de închisoare în quantum minim al sancțiunii prevăzute de norma legii penale, fiind justificată neaplicarea în privința inculpaților a pedepsei complementare sub formă de amendă.

Referitor la executarea pedepsei, instanța de apel a concluzionat că aceasta acesteia urmează a fi suspendată condiționat, considerând că astfel funcția de reeducare a pedepsei penale va fi realizată, inculpații putând fi redați societății, fără riscul că ar săvârși alte infracțiuni și fără executarea efectivă a pedepsei, prin stimularea eforturilor de autoeducare a inculpaților, dovedită prin buna conduită în cadrul termenului de probă.

5. Hotărârile judecătorești sunt atacate cu recurs ordinar de avocatul Gîscă Valeriu în numele inculpaților Prisacari Andrei și Prisacari Inga, după la 15 aprilie 2016, care în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, solicită casarea acestora și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Prisacari Andrei și Prisacari Inga să fie achitați, deoarece acțiunile lor sunt lipsite de importanță, nu prezintă gradul prejudiciabil al unei infracțiuni și inculpații nu le-au comis.

În motivarea cererii depuse recurentul invocă următoarele:

- atât instanța de fond, cât și instanța de apel au dat o apreciere eronată probelor, declarațiile inculpatului Bețivu Vitalie, ale părții vătămate Cucu Mihail și ale martorului minor Cucu Andrei combat învinuirea adusă inculpaților Prisacari Andrei și Prisacari Inga, deoarece aceștia au declarat că soții Prisacari nu au văzut momentul comiterii jafului de către Bețivu Vitalie;

- instanța de judecată nu a constatat și nu a stabilit câți pepeni verzi/galbeni au fost sustrași de Bețivu V., deoarece în plângerea părții vătămate sunt indicați 6 pepeni verzi și 2 pepeni galbeni (f.d. 8-11), iar în procesul-verbal de cercetare la fața locului din 14.08.2014 sunt indicați 3 pepeni verzi (f.d. 17-19);

- partea vătămată a declarat că nu are careva pretenții materiale față de inculpați;

- instanța de judecată nu a luat în considerație că inculpații Prisacari Andrei și Prisacari Inga sunt tineri, se caracterizează pozitiv, nu au antecedente penale, au la întreținere un copil minor, nu au alte surse de existență decât ajutorul părinților, sânt studenți la instituții superioare de învățământ;

- conform art. 14 alin. (2) Cod penal, nu constituie infracțiune acțiunea sau inacțiunea care, deși formal, conține semnele unei fapte prevăzute de prezentul cod, dar fiind lipsită de importanță, nu prezintă gradul prejudiciabil al unei infracțiuni.

6. Pe cauză a fost depusă referință de către procuror, care s-a pronunțat pentru inadmisibilitatea recursului declarat, pe motiv că recurentul solicit reaprecierea probelor, care nu constituie temei pentru recurs, iar pedeapsa stabilită inculpaților este în dependență de circumstanțele atenuante și agravante, prevăzute la art. 76-77 Cod penal, precum și de efectele acestora, prescrise în art. 78 Cod penal.

7. Judecând recursul ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța este în drept să admită recursul, cu casarea totală sau parțială a hotărârii atacate și cu dispunerea rejudecării de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze parțial sau total, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri ilegale.

Instanța de apel, apreciind ca fiind pertinente, concludente, utile și veridice, a pus la baza condamnării inculpaților probe, și anume declarațiile părții vătămate Cucu Mihail, declarațiile martorului minor Cucu Andrei, plângerea părții vătămate Cucu Mihail din 14.08.2014, procesele-verbale de cercetare la fața locului din 14.08.2014, cu tablele fotografice și procesul-verbal de ridicare din 24.09.2014, cu tabel fotografic, pe care le-a considerat admisibile și doveditoare a vinovăției inculpaților, în săvârșirea infracțiunii incriminate.

În particular, Colegiul penal constată că instanța de apel a omis să motiveze, în mod convingător, concluzia sa privind vinovăția inculpatei Prisacari Inga, pe care instanța de recurs o apreciază ca fiind una prematură. În acest sens, Colegiul penal

constată că instanța de apel nu a reținut, în privința inculpatei Prisacari Inga, probele care ar fi demonstrat în mod indubitabil: 1) existența înțelegerii prealabile cu Prisacari Andrei și Bețivu Vitalie, de a săvârși jaful; 2) existența scopului de sustragere deschisă a bunurilor altei persoane; 3) acțiunile propriu-zise ale inculpatei, care ar fi indicat asupra faptului că ea a acționat în calitate de coautor, la comiterea jafului.

Colegiul penal lărgit reiterează că probarea intenției de săvârșire a infracțiunii de jaf, a scopului de sustragere și a acțiunilor propriu-zise ale fiecărui inculpat în particular, în cadrul săvârșirii infracțiunii de către mai multe persoane, este de o importanță primordială, deoarece aceste aspecte constituie semne integrante ale laturii obiective și subiective, în calitate de elemente ale componenței de infracțiune.

În acest sens, Colegiul penal nu poate accepta, ca fiind valabilă, concluzia instanței de apel privitoare la vinovăția inculpatei Prisacari Inga, care s-a limitat la formulări cu caracter general, în care nu au fost prezentate și delimitate, în raport cu alți inculpați, acțiunile concrete ale lui Prisacari Inga, totodată fiind omisă expunerea acelor probe care ar demonstra existența, în cauză, a acțiunilor inculpatei și contribuției concrete a acesteia la săvârșirea infracțiunii.

Astfel, Colegiul penal lărgit percepe concluzia instanței de apel ca fiind preluată și rezultând din situația constatată în privința celorlalți inculpați, fără a fi în mod obiectiv susținută de probe, care ar demonstra vinovăția inculpatei Prisacari Inga, dincolo de orice dubii. Suplimentar, poziția instanței de apel este criticabilă inclusiv din considerentul că declarațiile inculpatei Prisacari Inga, care nu și-a recunoscut vinovăția, în opinia Colegiului penal, obiectiv nu au fost combătute prin alte probe.

Totodată, Colegiul penal lărgit constată că criticile invocate de recurent, privind aprecierea eronată a probelor care au fondat soluția de condamnare a inculpatei Prisacari Inga, au fost formulate și în cererea de apel, motive asupra cărora instanța de apel, după cum s-a indicat în prezenta decizie, a omis să se expună în mod convingător.

Din considerentele date, Colegiul penal conchide că decizia instanței de apel, în privința inculpatei Prisacari Inga, nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, totodată lipsind pronunțarea, de către instanța de apel, asupra tuturor motivelor invocate în apel, ceea ce constituie temeieri pentru recurs, conform art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și reprezintă erori de ordin procedural, pasibile de a fi corectate doar de către instanța de apel.

Colegiul penal lărgit consideră că situația constatată în privința inculpatei Prisacari Inga, cu ocazia judecării recursului ordinar, prezintă legătură tangențială cu cea referitoare la inculpatul Prisacari Andrei, or în privința acestuia, de către instanța de apel, a fost constatată săvârșirea aceluiași acțiuni de jaf, în aceeași calitate de coautor, prin aceeași înțelegere prealabilă cu alți inculpați și cu același scop de sustragere a bunurilor altei persoane. Această situație, luând în considerare erorile comise de către instanța de apel, determină Colegiul penal de a admite recursul ordinar declarat, cu casarea parțială a deciziei instanței de apel, în privința lui Prisacari Andrei și a lui Prisacari Inga și cu dispunerea rejudecării cauzei în această parte de către aceeași

instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele expuse în prezenta decizie, să se expună asupra tuturor motivelor invocate în apel și inclusiv să țină cont de cele invocate în recurs, să identifice și să expună conținutul acelor probe, ce urmează a fi apreciate în deplină conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, care demonstrează sau infirmă acțiunile și contribuția, în parte, a fiecărui inculpat la săvârșirea infracțiunii incriminate și să adopte o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 414 și 419 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Valeriu Gîscă în numele inculpaților Prisacari Andrei și Prisacari Inga, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 februarie 2016 și anume în privința lui ***Prisacari Andrei Iuri*** și ***Prisacari Inga Mihail*** și dispune rejudecarea cauzei în această parte de către aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Dispozițiile deciziei atacate se mențin în rest.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la 06 octombrie 2016.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Ghenadie Nicolaev

Vladimir Timofti

Nadejda Toma

Petru Moraru